

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Negyedévre . . . . . 75 K Egész évre . . . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hetfé kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Ismét csalódtunk...

Zugó fergeteg között már-már elmerülő sajkánkat bizó hittel irányítottuk nemrég az olaszok páncélos cirkálója felé, mely multat tradíciókat emlegetve, barátságos zászlójával egyre jobban közeledett hozzánk. A becsületes magyar lélek majdnem azt hitte, hogy őszinte és igaz barátta talált, mikor valahonnan egyszerre csipős, hideg szellő fújt bele az arcába és kijózanította őt kora ábrándjaiból. A páncélos cirkáló nem az volt, aminek nézte és aminek mutatta magát: jó indulatu, rokonérző nemes barát, hanem ravaszul számító, rideg szívű kalmár, aki hátat fordított nekünk, mihelyt alku közben jobb üzletre talált. Az olasz érdekeket honorálták Rappallóban, s az olasz kormány minden további indokolás nélkül belépett a kis ántámba, Magyarország esküdt ellenségeinek sorába. Az olasz kormány zászlója ezuttal kalózlógónak bizonyult. Jó barátból halálos ellenség lett egyszerre. Csalódtunk ismét.

Mikor Take Jonescut oly határozottan elutasították Rómában, mikor Giolitti megtagadta a kisántámba való belépést azzal, hogy nem lép be oly szövetségbe, mely kifejezetten egyetlen ország ellen irányul: örömtűzek égtek a magyar arcokon. Imé: hős Garibaldi unokái nem felelték a multat, mikor a magyar önszántából vértett vele a nagy és szabad Itáliáért, nem felelték a történelmet, Ozorai Pipok, Dalmata Jánosok és Bonfini Márkok kapesolták össze a magyar műveltséget az olasz reneszánszsal; hanem szomorú sorsában, megpróbáltatásainak leggyászosabb napjaiban ismét baráti jobbot nyújtanak feléje és erős erkölcsi védelmükbe veszik ezt az ezer sebből vérző, boldogtalan, szerencsétlen országot. Csalódtunk... Az olaszt csak nyers és önös érdeke hajtotta felénk, csak az a gondolat, hogy az Adria partjainak megszerzésében szüksége lehet a bátor és kitartó magyar nemzetre. — Amint aztán a szerencse ölébe ejtette a fumei partvidéket, amint az anyagi ok megszűnt számára, átmenet nélkül szemrebbenés nélkül széttepte az érzelmi kapcsolatokot is. Mult és tradíció, kultúra és jellembeli tulajdonságok jelentéktelen semiségek lettek előtte azonnal, mihelyt az érdekek nem háttéröztek nekik többé.

A magyar külpolitika orientáló horoszkópja tehát zátonyra akadott az olasz vizeken és más felé kell óázist keresnie. Hol és merre fogja megtalálni, az a jövő títka. De hogy ez a csalódás nem ejt mélyebb sebet a nemzet lelkén, az egészen bizonyos amilyen bizonyos az is, hogy **csalódnai csak becsületes, őszinte lélek képes.** Az olasz megbízhatatlanság immár másodizben ad

bizonyítványt magáról és másodizben szolgál intő, figyelmeztető jelül a magyarnak arra, hogy nagyobb körültekintéssel és óvatossággal kezelje őt a jövőben... Mindazonáltal abban a meggyőződésben vagyunk, hogy az olasz kormány most

üzött politikája velünk szemben, nem felel meg az olasz nép érzelmeinek és akaratának. Lehetetlen is, hogy a buzgó keresztyén olasz népet igazán és méltóan képviseljék a szabadkőműves páholyok istentagadó nagymesterei.

Teljes elégtétel az ÉME-nek

Budapest, nov. 20. (Nemzeti St. tel. jel.) A minisztertanács tegnap esti határozata értelmében az Ébredő Magyarok Egyesületének önkormányzatát felfüggesztő rendeletet hatályon kívül helyezte. Ezt a megszüntető rendeletet az Ébredők vezetősége még nem vette kézhez, így a Sörház-utcai helyiség még ma is rendőri felügyelet alatt állott. A belügyminiszter több feltételt állapított meg; elsősorban azt, hogy az alapszabályokba vegyék be azt, hogy az Egyesületnek csak 18. életévét betöltött tagjai

lehetnek, továbbá, hogy a választmányi gyűlések jegyzőkönyveit három nap alatt terjesszék be a belügyminisztériumhoz s végül, hogy az egyesület havonta pénztári kimutatást közöljön. Az Egyesület vezetősége állítólag hozzájárult a feltételekhez. A kormány ígéretet tett, hogy az Egyesület teljes elégteltet fog kapni. **Ki fogja jelenteni a kormány, hogy az Ébredők Egyesülete semmi olyan szabálytalanságot nem követett el, amilyeneket a liberális zsidó sajtó közölt.**

KULTURHARC?

Az Egyetértés november 21-éről keltezett esti kiadása felszóló helyen „Üsd a reformátust” alcimrel olyan referátát közöl, ami lelkiismeretlenségében tulmegy mindazon, amit ez a Baltazár boszorkánykonyhájáról dirigált hecelap idáig produkált.

Azt állítja, hogy „egyremásra tűnődeknek fel Debrecenben, a házak falain fekete krétával irt felírások, hogy: „Üsd a reformátust!” — S hozzáfűzi, hogy „ezeknek a felírásoknak a gyártását központilag intézik.”

Mi ugyan még egyetlen olyan szavahihető emberrel sem beszéltünk, aki látott volna ilyen vagy ehhez hasonló felírást, és nem is vagyunk hajlandók attól tartani, hogy itt, a kálvinista Rómában, vagy bármely zugában is ennek az országnak református embert hitéért üldözöbe vegyének, vagy csak háttérbe is szorítsanak. Ha mindazonáltal szóvá tesszük ezt a közleményt, avval a célunk az, hogy rámutassunk arra a határtalan lelkiismeretlenségre, amivel a Debrecen város kiadásában megjelenő Egyetértés és a háta mögött álló, szabadkőműveszsidó érdektársaság a keresztyén felekezetek közötti bé-

kességet és együttműködést lehetetlenné akarja tenni.

Azt mondja a riport, hogy „ezeknek a felírásoknak a gyártását központilag intézik” — nos ezt (ha csakugyan léteznek ilyen felírások) készséggel elhiszük. A központ azonban nem ott van, ahova a kedves Egyetértés akarja a figyelmet irányítani, hanem a Pásti-közben, a szabadkőműves páholyokban és azok irodáiban, akik silány existenciájukat és veszni indult hatalmukat úgy akarják menteni, hogy a társadalmi és felekezeti békét igyekeznek felforgatni.

Aki ma azzal akarja a közvéleményt nyugtalanítani, hogy Magyarországon protestáns-üldözés van, vagy hogy az csak lehetséges is, az **vagy kötélni való bolond, vagy felkötni való gazember.**

Osodáljuk a cenzurát, hogy a polgári békességet ily mértékben megzavarni alkalmas, igazán átlátszó tendenciájú hirdás megjelenését engedélyezte.

Az Egyetértés mesterkedéseit pedig ajánljuk a város, mint laptulajdonos vezetőségének, a kormányt képviselő főispánnak és az ügyészségnek szives figyelmébe.

A görög felfordulás

Athén, nov. 20. (N. St. t. j.) A görög események mindinkább zavarosabbá válnak. Athéni jelentés szerint Konduriotisz kormányzó lemondott Konstantin anyjának, Olga hercegnőnek javára. Konduriotisz ismeretlen helyre ment. Venizelosz végül is menekülésre szánta rá magát s egy jachton, amelyet angol cirkálók és torpedó rombolók kísértek, Nizzába utazott.

London, nov. 20. (N. St. t. j.) Anglia és Franciaország kifogja jelenteni, hogy Konstantin visszatérése esetén semmit sem tesznek Törökországgal és Bulgáriával szemben a görögök új területének megvédésére.

Kemal török pasa Jenicekijánál megsemmisítő csapást mért a görög csapatokra.

Fáris, nov. 20. (N. St. t. j.) Mikor Venizelosz elhagyta Athént, nagy tüntetések voltak Konstantin király mellett. A miniszterium ma letette az esküt Olga nagyhercegnő kezébe, akit felkértek a kormányzásra. Mandoniából érkezett hírek szerint az ottani görög csapatok letették tiszteiket s Konstantin király visszahívását követelték. Konstantin és Venizelosz-párti tisztek között utcai harcok folytak.

Mozgalom a kormány felfrissítésére

Rubinekék a „személyes kérdések” ellen

Budapest, nov. 20. (Nemz. St. tel. jel.)
A kormánypartban többféle mozgalom indult meg. Az egyik mozgalom azt kívánja, hogy a kormány rekonstruáltassék. Azok a miniszterek, akik eddig nem állották meg a helyüket, maradjanak ki. Ezzel a mozgalommal a párt számos tagja egyetért, sőt szükségesnek tartja a kabinet átalakítását.

A másik mozgalom a párton belül tömöríteni akarja azokat a képviselőket, akik érzelmeikre, világnézetükre s politikai felfogásukra teljesen megegyeznek. A miniszterek egymás között szintén folytatnak eszmecsereket. Legközelebb fontos ipari és munkás-, valamint alkotmányügyi javaslatok tárgyalása fog következni a nemzetgyűlésen, amelyeknek letárgyalására egységes pártra van szükség.

A kormányzópartban Vasadi Balog György, Barla Szabó József, Örfy Imre, Schandl Károly akciót indított, hogy a nemzetgyűlési személyeskedésnek és személyi vitáknak határt szabjanak, amihez egyrészt Vass József, Ernst Sándor, másrészt Rubinek Gyula és nagyatádi Szabó is csatlakoznak. Állást foglalnak az ellen is, hogy a képviselők egymást a vidéken leszólják.

A képviselők most a költségvetésről is sokat tárgyalnak, leakarják szorítani az évi 9 milliárdos deficitet. Sokalják a katonai kiadásokat is. A kiszagda és a népegészségügyi miniszteriumok megszüntetése mellett is sok hang hallatszik, míg a nemzetiségi miniszterium fenntartása a nemzetiségi politika szempontjából szükséges.

A Hajdúföld karácsonya

Korán beállott hidegben, tüzelő anyag nélkül, ruha nélkül, rettenetes megélhetési viszonyok között közeleg felénk a hatodik karácsony ama gondtalan, vidám derűben és boldogságban eltöltött utolsó karácsony óta, melynek varázsa és bűbája talán soha többé vissza nem tér a magyar földre. Mintha az Egek minden nyomorúságot és fájdalmat csak az ősi hitében megtántorodott magyaroknak tartogattak volna, — évről-évre nő és fokozódik a magyar karácsonyok szomorúsága. De úgy érezzük, hogy a mostaninál ridegebb, kietlenebb, szegényebb és bánatosabb karácsonya nem volt a magyarnak soha. Nem is lehetett, hisz ennél rongyosabb, kifosztottabb, elhagyottabb nem is volt talán soha. Nyomorult vagonokban, rongyos istállóban, nyirkos pinceudokban dermedezve sikoltoz és jajgat a szegénység panaszja és óh, — lehetetlen még nem hallani azt a magyar jajt és panaszt annak, akinek szívet és mellé földi jót is adott az Isten. Özvegyek, árvák, nyomorult betegségben sanyalódók nyújtják onnan feléd csontig aszott karjaikat Debreen tehetős polgársága! Óh, ne dugd be a füledet, ne keményítsd meg a szívedet, hisz pusztulunk, veszünk mindannyian! Nyisd meg erszényedet, hisz magyar könnyetörölsz le magyar fájdalmat enyhített vele Bocskay magyarja! Adjál jó szíveddel abból, amit Isten adott, azoknak a szegény, elhagyott gyermekeknek karácsonyi öröme, akik a tiednél százezre és ezerszerre jobban érzik a magyar ég beborultát!

A „Hajdúföld” szerkesztősége az idén is gyűjtést indít a szegény gyermekek karácsonyára és megindítja az adakozás nyugtázását azzal az 1000 koronával, melyet egy asztaltársaság jószíve adott össze e célra. Hisszük, hogy hűséges olvasóink nemes lelke ez alkalommal sem hagyja cserben karácsonyi akciónkat!

Az irredenta szobrok leleplezése

Budapest, nov. 20. December 5-én fogják a Szabadság-téren az irredenta szobrokat, — amelyek a magyar nemzet fájdalmát szimbolizálják — ünnepélyesen leleplezni.

Elfogták a rendőr gyilkosait?

Budapest, nov. 20. (Nemz. St. tel. jel.)
A rendőrgyilkosság ügyében ma két szenzációs letartóztatás történt. Elfogták a rendőrgyilkosság egyik tettesét, akit köröztek. A neve Wagner, de Csikós álnéven is szerepelt. Míg ennek kihallgatása történt, Kecskemétről jelentették, hogy ott elfogtak egy Hakker nevű egyént, a rendőrgyilkosság egyik sebesültjét, aki vagy Soltra rendőr, vagy Miklós rendőrelőőr golyói sebesítették meg.

Gyújtogató asszony a rögtönítelő bíróság előtt

Halálraítélték

Öreg, egyszerű, igénytelen, bekötött fejű parasztasszony állott ma a rögtönítelő bíróság előtt. Nagy bűn terheli a lelkét; a fiának a szénaboglyáját egy éjjel bosszúból fel akarta gyújtani. Ahogy ott ül csendesen, kendőbe bebuzogolva, szuronyos börtönőr a háta mögött, látszik rajta, hogy nem is igen érti, mi-lyen meggondolatlan lépést tett, milyen nagy bünt követett el; látszik rajta, hogy nem is igen tudja, mi vár rá... Rögtönítelő bíróság, halálos ítélet... előtte oly ismeretlen fogalmak. Csendesen ül a vádlottak padján; idegenkedve nézi az ügyészt, védőt, meg a szenzációra éhes hallgató közönséget.

Féltiz elmúlt, mikor bevonult a rögtönítelő bíróság. Elöl Nagy Kálmán elnök, majd sorban Dávid István, Bereczky László, Kókaj Lajos, lovag Bergs Lajos. Az ügyészi katedrán Baróthy Zoltán dr királyi ügyész ül, míg a védelmet dr Acél Jenő ügyvéd látja el.

Felolvassák a vádiratot. Özv. Lengyel Andrásné szül. Nagyházi Juliánna hajdusámsóni asszony most november közepén fiának a szénaboglyájába bosszúból éjszakának idején tüzes fadarabot dugott, hogy azzal felgyújtsa. A tüzet azonban a fia észrevette s idejében eloltotta.

Elsőször a vádlottat hallgatják ki. Csendesen, monoton hangon mondja, mintha nem is ő róla volna szó. 55 éves, református. Iskolába nem járt, irni, olvasni nem tud, vallásosnak nem nevelték, a templomba sem igen járt. Tizenhét éves korában ment férjhez. A házasságból két gyermek született, ezek egyike a sértett. Az anyja italos volt, az apja szolid, nem ivott.

Első férje meghalt, mire másodszor is férjhez ment. Második férje most februárban halt meg. Most egy kicsit erősebb, reszketőbb lesz a hangja... fiáról beszél.

Együtt laktak egyideig, ő nevelte fel. Legénykorában már gyakran meg is verte. Majd a gyújtogatás előzményeire tér át.

Mikor a fia megházasodott, az gondozta az ő lovat is. Azonban a lovat elhanyagolta, még enni sem adott neki. Mikor ezért felelőségre vonta, gorombán rátámadt:

Uray Sándor a keresztények egyesüléséről

A mai napon Uray Sándor ref. lelkész, ki mindig a különböző krisztusi felekezetek közötti testvéri szeretet megteremtése és megerősítése magasatos gondolatának volt egyik legértékesebb és legbuzgóbb munkása, a következő tartalmu levelet intézte dr Bernolák Nándor egyetemi tanár, nemzetgyűlési képviselőhöz, mint a debreceni Egyesült keresztény nemzeti kiszagda- és földmivespárt elnökéhez:

A városunkat megszállva tartott oláh hadsereg kivonulása után megindult politikai mozgalmak idején az akkor alakult „Keresztény nemzeti egyesülés pártja” szerény személyemet az egyik társelnöki állással tisztelte meg.

En a reám esett választást köszönettel elfogadtam s a társelnöki helyet megtartottam akkor is, amikor a „Keresztény nemzeti egyesülés pártja” a központi kormányzópart megalakulása után az „Egyesült keresztény nemzeti kiszagda- és földmivespárt” nevet vette fel.

Politikával mindig keveset foglalkoztam, de most, mikor az ugynevezett trianoni béke ratifikálásával hazánk feldarabolása törvénybe iktattatott, a politikától teljesen távol kívánom magam tartani, minél fogva a Méltóságod elnöklete alatt álló pártból való kilépésemet hozom becses tudomására s kijelentem azt is, hogy semmiféle már eddig alakult, vagy alakuló politikai pártba belépni nem fogok.

Nem zárkozhatom el azonban annak megemléstől, hogy a keresztény felekezeteknek együttműködésétől várom szerencsétlen hazánk felvirágozását és hogy ennek az együttműködésnek társadalmi téren mindig buzgó híve maradjok.

— Csinálj vele, amit akarsz!

Ekkor határozta el, hogy fel gyújtsa a fia szénaboglyáját, hogy ha az ő lovanak nem ad enni, a fiának se legyen. Ez este, — szép holdvilágos, szélesenedes idő volt — egy tüzes fadarabot rongyokba csavart s bedugta a szénakazalba...

Elnök ezután megkérdi tőle, nincs-e valami betegsége?

— De igen, — válaszolja csendesen, — fejbajos vagyok, még az aszpirin se használ!

Ezután a tanú kihallgatásokra térnek át. A vádlott fia megtagadja a tanuvallomást. A többi tanu, Ag Mihály, Sidere Sándor, Molnár Lőrinc egybehangzó vallomást tesznek. Éjjel félkettőkor vették észre a tüzet. Először azt hitték, hogy valamelyik fiu cigarettázik. A tüzet még csirájában elfojtották. Szélesenedes idő volt. A boglya a háztól 10—12 méternyire lehetett. Az egyik tanutól megkérdi az elnök:

— Igaz, hogy megverte a fia a vádlottat? Tanu: Hát kicsikorában megverte; de ha részeg volt, akkor is üthette!

Utolsó tanu Budaházy Imre csendőraltiszt volt, aki a nyomozás adatairól vallott.

Ezután a perbeszédet következtek. Baróthy Zoltán kir. ügyész nagyhatású vádbeszédeben feltárta a gyújtogatás rémeit, amely 100 és 100 ártatlan embert tehetett volna tönkre, juttathatott volna koldusbotra, mind csupán egy asszony bosszúja miatt. Halálos ítéletet kér.

Acél Jenő védő szerint nem a bosszu, de az elkeseredés vitte rá az asszonyt erre a bűntettre. A bíróság ezután ítélehozatalra vonult vissza.

Rövid tanácskozás, már meg is van az ítélet. A bíróság bűnösnek mondta ki özv. Lengyel Andrásné gyújtogatás kísérletében s ezért kötéltálati halálra ítéli.

Izgatott arcok mind az elítélt asszonyt nézik, az azonban egykedvetlen, nyugodtan áll.

— Kíván kegyelemért folyamodni? — hangzik az elnök szava.

— Igen is, — válaszolja csendesen az asszony.

Féltizenegy. A tárgyalásnak vége. A bíróság kegyelmi tanácsa alakult át.

TAKARÉK ÉS HITELINTÉZET
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN
AZ ANGOL-OSZTRÁK BANKKAL

Foglalkozik
a banküzlet minden
ágával

Áruhiteket, előleget folyósít

Előleg és teljesít a külföld bármely részére szóló megbízásokat. Tézselet műveleteket gyorsan és pontosan bevégezt. KÉRŐLÉL pénzeket vesz és elad

**Gazdasági gépek, eszközök
szekerek legolcsóbban az**

Allami Gépakciónál vásárolhatók,
Debreczen, Verbóczy-utca 2. sz.
(Iparkamara épülete.)

HIREK

Európai

müveltség, izzig vérig magyar és lángeszű tudós főpap tartózkodik most Debreczenben, ki a nemes értelemben vett politikai liberáliszmusnak izzó lelkű apostola volt mindéig... Prohászka Ottokár a Krisztus szíve szerinti szeretet megtestesülése, a vallási türelem és humánus gondolkodás legragyogóbb mintaképe. Aki nem szájával hirdeti a keresztyén erényeket, hanem életével és tetteivel adja gyönyörű példáját a keresztyén magyar gondolkodásnak. Talpig férfi, egész ember ő, ki Istenének és hazájának szentelte csodálatraméltó szellemi erejét és sem földi hiúság, sem lelki megrázkódtatás soha azoktól eltéríteni nem tudta. Mint a mérhetetlen tenger világító tornya, messzelátású fénytelátatokban, mély és igaz tudományban megáldott fejét magyaros daccal szegzi előre... előre... a hit és munka tövises útjára, hol majdan föltámadásra leszen elárvult nemzetének... Hisszük és bízunk abban, hogy bölcsességének varázsló ereje csillapító hatással lesz a város társadalmának céltudatos mesterkedéssel felkorbácsolt kedélyére...

Dr. Haendel Vilmos szerdán megkezdte előadásait. Haendel Vilmos egyetemi tanár „Királyság és Köztársaság” című, 6 részből álló előadás sorozatát f. hó 24-én, szerdán este 6 órakor kezdi meg az V. sz. tanteremben, mely állandóan fűtve van. (Kollégium, I. em., bejárat a Péterfia felől kapu.) Tekintettel a terem kis befogadó képességére, ajánlatos a jegyeknek mielőbbi megváltása. (Kaphatók Csáthynál és Antalfynál 60, illetőleg 40 kor-ért a szerdán és szombatonként tartandó összes előadásokra.)

Eljegyzés. Az elmúlt héten a következő eljegyzések történtek: Nagy Sámuel—Acs Erzsébet, Gay János István—Balogh Eszter, Posta István—Kosina Zsuzsanna, Józsa János—Dobozi Erzsébet, Németh Viktor—Kotrányi Julianna, Tóth József—Szűcs Mária, Rácz Gábor—Kozák Róza, Székelyhidyi István—Kovács Mária.

Régi nemesség megerősítése. A belügyminiszter Bikfalvy Sándor főhadnagy magyar nemességét igazoltatni vette és megengedte neki a bikfalvai Bikfalvy család név használatát.

Nyilvántartó hivatal áthelyezése. Debreczen sz. kir. város nyilvántartó hivatala e hó hó 20-tól kezdődőleg az Egyház-tér 7. szám alól, a pénzügyi palotába (Kossuth-utca, színház mellett) II. emeletre helyeztetett át. Felhivatnak tehát a nem tényleges állományú katonaviselt egyének, nyugállományú tiszték, niszti özvegyek, hadirokkantak, hadiözvegyek és árva stb. hogy lakásváltozásaikat jövőben ne az Egyház-tér 7. szám, hanem a pénzügyi palotában II. emelet 12. illetve 14. számú szobában jelentsek be és minden más detartozó ügyben is ugyanoda forduljanak. Hivatali óra délelőtt 8-tól délután 2 óráig. Jelentkezési és felvilágosítási idő délelőtt 9 óratól déli 12-ig.

Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei. A kedvezményes ellátás céljaira kiadott ideiglenes igazolványok és számszelvények elszámolására vonatkozó hirdetményeket tévesen magyarázzák. A tagoktól ezen igazolványok nem szedendők be, hanem csak azok az igazolványok és számszelvények adandók be hozzánk, melyeket a hivatali főnökök illetve testületi megbízottak a tagoknak ki nem adtak. A hozzánk benyújtandó számadásoknak azt kell tartalmazniok, hogy a hivatalfőnök vagy testületi megbízott hány darab zöld ideiglenes igazolványt, zöld és vörös számszelvényt vett át tőlünk, milyen számu igazolványokat névszerint kiknek adott ki, mennyi maradt meg, mennyit rontott el, mennyi a hiány és többlet. Az elrontott és ki nem osztott igazolványok a számadáshoz csatolandók, de a tagoktól ismételtük, nem kell beszélni a birtokukban lévő igazolványokat. A kedvezményes fa igazolványok folyó évi november 30-ig oktetlenül kiváltandók s lebélyegzés végett a püspöki palota földszint 11. sz. alatt a délutáni órákban bemutatandók. November 30-án tul fajegyvet többé nem adunk ki. — Értessitjük tagjainkat, hogy novemberi eu-gykor és só járandóságait az új rózsaszínű ellátási jegyek ellonében folyó évi november 21-től, hétfőtől kezdve kivehetik. Ugyanakkor a régi zöld és vörös

színű ideiglenes igazolványok valamint a zöld színű ellátási jegyek, a térítési összegek megállapíthatása céljából bemutatandók lesznek. Az új ellátási jegyeket a számfeljö hivatalkok adják ki.

Ügyvédek köréből. Dr. K.-szentmiklósi Nagy Zoltán a debreczeni kir. ítélőtábla szolgálatától megvált és ügyvédi irodát nyitott. A bíróság egyik legértékesebb tisztviselőjét vesztette el benne, kinek jogi képzettsége és tudása a legmagasabb elismerést érdemelte ki. Egyetemünk ünnepélyes megnyitását az októberi forradalom előtt egyedül őt avatták királygyűrűvel „Sub auspiciis regis” doktorrá. Debreczen társadalmá és jogkereső közönsége a királygyűrűs ügyvédet örömmel üdvözli.

Elöntötte a vér. Kádát csináltatott Szilasy Gábor vámospécsi hajdugazda Erdélyi Gábor kádármesternél. A kád el is készült és a mester 450 korona munkadíjat követelt érte. Ezen ugy felbőszült a különben is indulatos, nagyvérű gazda, hogy a kezéigébe akad hordódongával kupán verte a mestert, aki 8 napon tul, de 20 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A nagyvérű kiscgazdát feljelentették. Azzal védekezett a csendőrségen: — Olyan sokat kért a kádcsinálásért, hogy elöntött a vér.

Adományok a menekülteknek. A legközelebbi napokban a következő adományok érkeztek Debreczen szab. kir. város tanácsától Kovács József ny. polgármester elhalálózása alkalmából koszoru megváltásáért: Új című 100 korona, „Hajdudföld” utján koszoru megváltás címen Blattner Gyulától 100 korona, Martinek Ferentől 30 korona, Tóth Emilől 30 korona, Sembery Mihálytól 200 korona, az Apolló mozitól a hetepenként felajánlott 50 ingyen mozi jegyen kívül 200 korona. Fogadják a nemes szívi adakozók a Menekültügyi Hivatal halás köszönetét.

Előadás vetített képekkel a Magas Tátráról. F. hó 23-án, kedden fél 6 órakor a felső keresk. iskola dísztermében Fux Antal tanár a Szepesi Szövetség titkára előadást tart a tőlünk elrabolt drága földről, képek bemutatásával a szövetség tagjainak. Az előadásra meghívjuk a Kárpát-Egyesület helybeli tagjait is és a Szepesség minden barátját. Az előadás pontosan kezdődik.

Katonazenekar hangversenye. Hétfőn este 8 órai kezdettel a Hungária kávéházban a katonazenekar új műsorral hangversenyt tart. Jövedelem a zenealpra fordittatik.

Burgonya a menekülteknek. Felhívjuk menekülteinket, hogy hétfőn reggel 8 órától kezdődőleg keitő vagon burgonya kerül kiosztásra kilogrammonként 1 kor. 50 fill. árban. Azok, kik már jegyeztek, utalványaik a kirendeltségi hivatal helyiségében vegyék át, ahol a befizetés is történik, a hivatalos órák alatt 8-tól 1 óráig. (Simonffy-ut. I. em.)

Női vivás. Értessitjük a már feliratkozott, vagy ezután belépni szándékozó nő tagjainkat, hogy a nő csoport vivása folyó hó 22-én, hétfőn d. u. 5 órakor kezdődik. Helyiség a Kereskedelmi Akadémia tornaterme. Mester: Carlode Palma. Leckeórák: hétfőn és csütörtökön d. u. 5 órakor. Tandij havi 50 K. Beiratkozni lehet fenti időben a vivóteremben. Kérjük a vivó-tanfolyamon résztvenni szándékozó nőket, hogy folyó hó 22-én hétfőn d. u. 5 órakor a vivóteremben oktetlenül megjelenni sziveskedjenek Move Vivószakosztály vezetősége.

Move közlemény. A december hó közepén megnyitó „Move” bazárba eladásra szánt kész, vagy készülő tárgyaikat az érdekeltek minél előbb jelentsék be a Move titkári hivatalnál (Sas-ut. 4. II. e.), hogy a vezetőség idejekorán tájékozást szerezzen a bazárba kiállítandó tárgyak mennyiségéről. A titkár.

Alkalmos karácsonyi ajándékkönyv. Petrichevi Horváth Emil br. az Országos Menekültügyi Hivatal adminisztratív államtitkára „Mikes” címen nagyhatású történelmi színművet írt, me yet a nyár folyamán adtak először feayes sikerrel a m. kir. Operaházban. A színmű szóta jelöses kiállításban nyomtatásban is megjelent s költői szépségénél, erős aktualitásánál fogva, amennyiben Mikesen keresztül tulajdonképon a hazájából kiüldözött erdélyi magyarság keserveit és égő honvágyát szólaltatja meg, rönckívül megragadó olvasmány. Különösen alkalmas karácsonyi ajándéknak az ifjúság részére. Ára 15 korona. A mű eladásából befolyó összes jövedelem a menekültek javára fordittatik. Kapható a menekültügyi kirendeltségen. (Simonffy-utca 1. o. I. em.)

K I S H I R E K

A teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglalt állást a miskolci kereskedelmi és iparkamara. Igazsága van az egyik felszólalónak, hogy azért, hogy a keresmákat nem engedjük kinyitni, az alacsonyabb néposztálynak is javát munkáljuk, mert az így nemesebb szórakozást fog keresni.

Egymilliárd frankot követel Jugoszláviától a francia kormány, kártérítésül az elégett francia expressért, melynek postakocsijában Wrangel csapata számára küldött több száz millió frank volt.

A tótok elégedetlensége a csehekkel szemben ácsapott az Óceánon is. Amerikában egy csehek által lakott házat dinamittal felrobbantottak a tótok afeletti elkeseredésükben, hogy a Felvidéken kegyetlenül bánanak a tótokkal.

Pusztul az állatállomány a székely földön, főleg a Romániából behurcolt betegségek folytán.

Hat hetes malac párját 3600 koronáért vesztegették a vásáron, Keöskeméten.

Forradalom készül Horvátországban. Torkig vannak s horvátok a nagyszerb politikával.

Magyarország önállóságát elismerte Vilma, Hollandia királynője, aki már eddig is számos jelét adta irántunk való barátságos indulatának.

Üldözik a németeket Csehországban, Prágában és más városokban állandó a zavargás.

Az elszakítás ellen foglalt állást Mosonmegye, mely magyar akar maradni.

Karácsonyi ajándéknak szánt fénykép-nagyításait jól teszi, ha már megrendeli Liener és Berzéki műtermében Csapó-u. 1. sz. alatt.

Visszavont feljelentés. Megirtuk, hogy Hollós Margit feljelentést tett Bakó Teréz (Budai Edit) artistanő ellen, hogy az kárára lopást követett el. Miután beigazolódott, hogy a feljelentés tévedésen alapuló Hollós Margit a feljelentést visszavonta és a rendőrség az elzárását megszüntette.

Baross közlemények. A fényüzési adót a kereskedő és iparos világgal megismertetendő, szövetségünk legközelebb nyilvános előadást fog tartani. — **Városi kedvezményes tűzifa.** Miután szövetségünk a késedelmes beszállítás miatt eddig csak 200 ürméter fát tudott az illetékeseknek szétosztani, megkereste a városi tanácsot, miszerint engedéssék meg, hogy a még hátralékos cca 1800 ürméter fát közvetlenül a nagyerdei vágástéren vehesse át, honnan a tűzifát szerződéses fuvarral szállítaná házhöz, Reményünk van arra, hogy a városi tanács fenti kérésünknek helyt ad, mely esetben a beszállítást azonnal megkezdendők, hogy az illetékeseknek a lehető leggyorsabban kiadhassuk ijletményeiket.

Megsértette a főjegyzőt. Az egyeki főjegyző, Angyal Antal feljelentést tett becsületsértésért Trunzel Károly egyeki lakos ellen, mert az őt kommunistának nevezte.

Feljelentett fatolvajok. Debreczen város savóskuti erdejéből állandóan lopják a fát a hajdudhadházi és hajdusámsoni lakosok, A csendőrség az erdőhivatal feljelentésére tetten érte Kovács József hadházi lakost 15 társával, mikor a lopott fát már elakarták szállítani. A tolvajok közül 8 hajdudhadházi és 7 hajdusámsoni lakos.

A „Napsugár” műtárgy árveréseit december 4 és 5-ikén délután 3 órakor tartja a lap kiadóhivatalában: Piac-u. 10. I em. A kiadóhivatal e célra átvessz mindennemű olyan antik vagy modern tárgyat, melynek művészi becsé van. A módozatokról a kiadóhivatal délelőtt 9—2-ig készséggel ad felvilágosítást.

Rövidesen megjelenik Hegedüs és Sándor r. t. könyves böttyában Debreczenben a híres nevezetű, Basahalmán belül sarjadzott Bugyi Sándor debreceni talyigás hét országra szóló Naptára az 1921-ik oláhgyűlölő esztendőre. Változatos, kacagtató tartalma mindenkit meg fog lepni. Szerkeszti Simon István, aki ezt a törülmetszett alakot nem mint hülye figurát, hanem mint a hamisítatlan, tősgyökeres magyarság és magyarosság típusát mutatja be.

Visszavonhatatlanul utoljára ma délután 3, és este 7 órakor a Parlaghy Pintér-pár a Vigszínházban.

Házasság. Az elmúlt héten az anyakönyvezető előtt a következők kötötték házasságot: Majer Rula—Torday Irén, Friedmann Jakab—Fülöp Sali, Veszi Dániel—Urbán Magdolna, Liebermann József—Sternberger Julia, Tóth Mihály—Hajdu Julianna, Ató Miklós—Neumayer Ida, Grünberger Miklós—Hwarca Irén, Szacsari Lajos—Amri Erzsébet, Hoivát Iróly—Szigetközi Erzsébet, Tuncsák László—Pse-recki Nagy Erzsébet, Hegedűs Miklós—Boda Erzsébet, ékes István—Péntek Erzsébet, Béke Péter—Kerekes Ása, Postarik József—Vétes Erzsébet, Cseh Lajos—Átyás Julianna.

Rendőri hírek. Elfogott betörők Még az ősszel Reszegi Lajos hadnagy, Jerikó-utcai lakását ismeretlen egyének feltörték és onnan eszegeti összes ruhaneműjét, mintegy 40—60 ezer korona értékben ellopták. Tegnap elfogták az egyik betörőt Püspökladányban Kanizsai Sándor személyében, ki beismerte tettét és elmondta, hogy társa is van: Fritz Dezső, kit a rendőrség az éjjel a Hajó-utcában elfogott. Eljárás indult a tolvajok ellen. — **Fegyverrejtegetés.** A csendőrség tegnap délelőtt Károna Lajos bellegelői lakosnál egy forgó-pisztolyt és 30 darab töltényt talált. A pisztolyt a töltényeket a csendőrség lefogalta, míg Károna Lajos ellen fegyverrejtegetés címén eljárás indult meg.

Halálozás. Az elmúlt héten az anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették: Klein Anlő 53 éves, Molnár Gábor 9 napos, Kiss Anna 19 éves, Kis Julianna 7 napos, Rác Zoltán 6 hónapos, v. Hüse Gáborné Takács Zsuzsanna 83 éves, Novák Iyuláné Gyulai Anna 46 éves, Bösörmenyi Mária 22 éves, öz. Krizzán Györgyné Tóth Mária 56 éves, Balla Antal 12 éves, Vági Sámuel 62 éves, Csontos László 6 hónapos, Kun Simon 85 éves, öz. Tóth Agostonné Tusbach Mária 74 éves, Deutsch Aladár 3 hónapos, enári Erzsébet 7 éves, Nagy Józsefné Vásáry Julianna 1 éves, Nosztrai Lajos 56 éves, Nagy Sándor 76 éves, Jöngö Béla 7 éves, Arany Jánosné Major Zsuzsanna 7 éves, Polgár Dániel 79 éves, Bodnár Sándor 8 hónapos.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Átély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a felejtéhetetlen drága jó férj, apa, testvér, sógor és áldott emlékü rokon **Dr. Udényi Sándor ügyvéd,** nyug. kir. járásbíró folyó hó 20-án délután 2 órakor életének 53. évében házasságának 14-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után csendesen elhunyt. Felejtéhetetlen halottunkat folyó hó 22-én délután fél 4 órakor fogjuk a róm. kath. egyház szerenáján szerint Szent-Anna-utca 9-ik számú gyászháznál aratózó beszentelés után a Szent-Anna-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, ismerőseinket, valamint az elhunyt jó barátait és karitásait fájdalommal szívvel meghívjuk. Az engedélyt szentmise áldozat az elhunyt lelkiudvéért folyó hó 25-én reggel 8 órakor fog az Egek Urának bemutatni. — Debrecen, 1920. nov. 20. — Az örök világszág fényeskedjék neki. — Bánatos özvegye: öz. Udényi Nándorné szül. Györfly Matild. Kis fia: Mándika. Anyósja: öz. Györfly Józsefné szül. Cserenyák Katalin. Testvérei: öz. Pietz Károlyné szül. Udényi Emília, Udényi Károly, öz. Jerának Antalné szül. Udényi Terézia. Sógornai és sógornói: Zanothy István nejevel és gyermekeivel, Györfly Sándor gyermekeivel, öz. Szájbéli Béláné gyermekeivel, Györfly Ellyke. Valamint a közeli és távoli rokonság, barátai és jó ismerősei nevében is. — Koszorúk mellőzését kérjük!

— **Izlésos** beállítású menyasszonyi képek, családi és gyermekfelvételek készülnek Liener és Berzéki fényképezészek műtermében Csapó-utca 1. szám alatt.

— **Nagy táncestély** a „Royal“-ban e hó 21-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel, éjfél 12 óráig. Belépődíj vigalmiadóval 13 korona. Tisztelettel ifj. Schaff János.

— **Bélelt bőrkezttyü,** friss gumiaru érkezett. Vitárius, Piac 16.

— **„Hóra“** kézimunkaüzlet, fehérneműjavítóval és **Kolosné** nyakkendőterme Simonffy-utca 5. sz.

Nyugatmagyarország sorsa

Bécs, nov. 20. (Nemz. St. tel. jel.) Az osztrák nemzetgyűlés elé a kormányfőnek legközelebb törvényjavaslatot terjeszt be a nyugatmagyarországi vármegyék dolgában. Eszerint a vármegyék önálló tartományok formájában vesznek részt a szövetségben Sopron székhellyel. A kormány legközelebb kiírja az új választásokat. Egyelőre a magyar törvények maradnak érvényben.

Montenegróiak -- Nikitáért

London, nov. 20. (Nemzeti St. tel. jel.) Lloyd George fogadta a királyhú montenegróiak küldöttségét, amely **Nikita király visszahelyezését** kérte Lloyd George válaszában kijelentette, hogy Anglia rokonszenven Nikita visszahelyezésével, mihelyest nyilvánvaló lesz, hogy Montenegró népe Nikitát kívánja ismét királynak.

Keresztyén szociálisták világkongresszusa

Budapest, nov. 20. (N. St. t. j.) A jövő hónapban lesz a németországi Kasselben a keresztyén szociálisták nemzetközi szervezetének kongresszusa, amelyen majdnem minden európai állam, — így Magyarország képviselői is — résztvesznek.

Jugoszláv jegyzék D'Annunzio miatt

Belgrád, nov. 20. (N. St. t. j.) Jugoszlávia jegyzéket intézett Olaszországhoz, amelyben követeli, hogy D'Annunzio puc kisérleteit tegyék lehetetlenné, őt magát pedig távolítsák el Fiuméből.

Művészet

Kádár Miklós képkiallítása

Erőteljesen bontakozó, konturjaiban kiemelkedőnek ígérkező eredeti magyar tehetség lép ma a város műértő közönsége elé. **Kádár Miklós** festőművész ma nyitja meg tíz napra tervezett képkiallítását a városháza nagytermében. Hatvan darab olaj- és aquarell-képe, száznál több ceruzarajza vár ügyes elrendezésben a szemlélőre, aki komoly munkát, eredeti felfogást és tiszteletreméltó törekvést állapíthat meg az alkotó művésznél. Az akadémikus bilinesek alól ugyan még nem tudott felszabadulni Kádár Miklósnak a nagy Hortobágy szabad ólén izzásba indult tehetsége, de képeinek nem egyikén teljesen önálló, eredeti felfogás jut kifejezésre. Így különösen az „Öregék vagyunk“ című szabadlevegős képén és egy másikon, mely akáclobos falurészletet ábrázol. Akt tanulmányai, ceruzarajzai, határozott és sokat tanult művészi kézre vallanak és különösen méltók a megtekintésre hangulatos, ügyes esendéletei. Reméljük, Kádár Miklós találni fog olyan megértésre és támogatásra, amelyet méltóképen megérdemel.

Színház

A Pinter-pár vendégszereplése. Pinter Imre és Parlaghy Kornélia, a Népszínház művészei vendégszerepeltek tegnap a Vígyszínházban, amely ez alkalommal új műsort is mutatott be a legteljesebb siker jegyében. Ugy a magán-számokban, mint a Kártyás, Válagozik a feleségem című kis darabban tomboló sikerben volt részük. Parlaghy Kornélia erős, tiszta esengésű hangja, kellemes megjelenése, művészi játéka, Pinter Imre kiforrott művészete, mind megérdemelt, őszinte elismerést váltott ki. A kicsiny, de lelkes közönség alig akarta kiengedni a színpadról őket, folyton újabb és újabb ráadást kívánt. A műsor többi számai is meleg sikert arattak. **Szemerét,** Arkossy Olgát, **Iványost,** is szívesen tapsolta a közönség. Feltűnést keltett **Lengyel** Rózi művészi hegedűjátéka is. A rendezés, különösen az első részben elég döcögős volt.

Balázs Árpád dalköltő hangversenye a Vígyszínházban. Szerdán este tartja **Balázs Árpád** budapesti rendőrtanácsos jótékonycéla hangversenyét a Vígyszínházban. A jeles dalköltő a fővárosban közkívánatra megismételte hangversenyét és még az első előadás sikerénél is nagyobb ovációban részesítette a közönség. A

legszebb magyar dalok a szerző interpretálásában a lehető legnagyobb hatást keltik. A helyárák rendese, a jegyekről előre ajánlatos gondoskodni, mert az étdeklődés közönségünk minden rétegében már csak azért is széleskörű, minthogy az estély tiszta jövedelme a legnemesebb célok egyikére. a magyar államrendőrség nyugdíjpótló alapja javára jut. **Balázs Árpád** szívből jövő szép magyar nótáit Kiss Béla cigány zenekarának kísérete mellett fogja hegedűn játszani. Jegyek kaphatók a Vígyszínház pénztáránál és a Méliusz könyvkereskedésében. Ugyanitt jegyezhető be a felülfizetések is az e célra összeállított iven.

A színházak és mozgósínházak közleményei.

Vasárnap délután Szalma, Bodán, Szigeti, Rác Ada, R. Nádossy, Egyed felléptével, mérsélt helyárákkal **Luxenburg grófj**-t játsza a Csokonai-színház. Kezdeté 3 órakor.

Debreczenbe kéne menni a címe a Csokonai színház 25-iki operett újdonságának.

Hétfőn, 22-én A) bérletben **A bor.** Kedden, 23-án B) bérletben **Az ezüst sirdy**-t játsza a Csokonai-színházban. Szerdán, 24-én **Ocskai brigadéros.**

Operette kinema szkecs hétfőn az Apollóban.

Gróf Monte Christo. Dumas világhírű regényének első részét ma utoljára mutatja be az Uránia. Előadások 3—5—7 és 9 órakor. Jegyelővétél.

Mattyasovszky Ilona főszereplésével a Két arcu asszony című öt felvonásos dróma ma utoljára az Apollóban. Előadások 3—5—7 és 9 órakor.

Lóth Il a Gög című drámában ma utoljára az Arany bika moziban. Előadások 3—5 7 és 9 órakor.

Ifjusági oktató előadások az Apollóban. Kitűnő Nordisk műsor, mérsékelt helyár, délután 3 és 4 órakor.

A tigrisarcu ember IV, befejező részét csak az Uránia mutatja be hétfőn, kedden és szerdán, Jegyelővétél.

Tip-Tap-Top operette burleszk kinema szkecs hétfőn az Apollóban. Fellépnek Ligeti Lajos, Sáfrány Vilmos, Tessóki L., Medgyaszay Amália, és Vajda Flóra. A két színpadi rész tele van kitűnő ének és táncszámokkal, még a két film felvonás esupa kacagató burleszk humor, Ligeti Lajos a páratlan humoru komikus bizonyára újra meghódítja az ő kedves debreceni közönségét. Jegyelővétél az Apollóban.

Tip-Tap-Top hétfőn az Apollóban!

SPORT

Mi lesz vasárnap. DMTK—DKASE. Ügetőteri pályán, délután 2 óra. Debreczenben csupán egy bajnoki mérkőzés kerül vasárnap el őntésre, amely azonban a bajnokság állására döntő kimenetelű lesz. Erős küzdelemre van kilátás; a KASE-nak első helyezése függ a mérkőzés kimenetelétől. Ha mindkét csapat teljes felállításban fog kiállni, akkor eldöntetlen eredményt várunk. Ellenkező esetben a pillanatnyilag jobb kondícióban levő csapat fog győzni. **Biró Puskás (BAK)** lesz.

Vidéki mérkőzés. A vasutasok vasárnap Szolnokra rándulnak át, hogy a debreceni csapatok szerencsés ellenfelével, a MTE csapatával mérközzenek. Ha a vasutasok tartalékos csapatát állnak ki, könnyen a DTE és az egyetemi csapatok hasonlóan járhatnak.

Nyilttér.

Téli bőr kezttyük, első minőségű gummi áruk és mindenféle betegápolási cikkek nagy választékban Nagy András u. Kistemplombazár, kaphatók.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokban
Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Művirágkoszorúk vizionteladásra a legolcsóbb gyári árban.

FEHÉRTÓI BELA

temetkezési intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz.

Minden rendű és rangu temetések összegéből 4 százalék pénzüri engedményt ad. Temetéseket legolcsóbban kegyeletteljes pontossággal végez

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLEKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

A közlelmezési miniszter

legújabb termésrendelete napvilágot látott. Nyugodt lelkiismerettel meg lehet állapítani róla, hogy semmi egyéb nagyvonalú kipkedés-kapsodásnál, de mindenképpen alkalmas arra, hogy a termelőket a végsőkig elkésztse, anélkül, hogy jelentékeny eredményt tudna elérni. Első sorban is, mint rendesen, minden rendelet, egy lejjel megkésett ez is és azt a látszatot kelti, hogy csak azért adták ki, miszerint be *ne* lehessen tartani. — A rendelet a termelőtől árpát és tengerit követel be akkor, mikor az árpa egy ideig szabad forgalom tárgya volt és a legtöbb termelő abban az időszakban az árpáját már eladta. Honnan szállítson a termelő a nem termelt buza vagy rozs mázsája helyett 130 kg. árpát? Nincs, tehát nem tud beszállítani semmit, vagy csak elvéve egy-egy kisebb mennyiséget. Igaz, hogy a rendelet megengedi egyes esetekben egy mázsa buzáért kettő mázsa csöves tengeri beszolgáltatását is, ami a papíron egyszerűen és szépen hangzik ugyan, de hogy fest a dolog a valóságban? Egy példa legjobban megfogja magyarázni. Az egyik termelőre kivettek 100 m. buzát s az itteni mostoha időjárás és oláhmegszárlás folytán a kb. 300 mázsa buzatermésből nem tud egy kg.-ot sem beadni, mert: a learatáshoz tíz pár arató (t. i. a többi kalászosok learatásával együtt) elvitt 70 mázsa buzát, továbbá alsó hangon 100 mázsa vetőmag szükséges a vetéshez, a gazdaságban (krb. 300—350 hold), ahol 100 holdas buzavetés volt, 6 konvenció cseléd a 16 mázsával, az 96 mázsa, a 300 mázsa buza cséplési díja 9 százalék, az 27 mázsa, összesen kiment a 300 mázsa buzából 293 mázsa, de még itt van a termelő a családjával, a rostálási és száradási percent, a magtárbeli egérekár a fennmaradó 7 mázsára. Hol van a beszolgáltatni való termés hát? Az első rendelet nem intézkedett, hogy ha buza vagy rozs nincs, akkor árpát kell beadni, hanem az árpát szabad forgalomba meghagyta és így minden gazda eladta árpáját, mivel más eladni valója nem volt. Kiegészítésképpen jött egy másik rendelet, melynek alapján Debrecenben holdanként 3 mázsa tengerit kell beszolgáltatni 146 koronáért. Ugyanakkor, mikor a kereskedelemben 400-450 korona az ára. Nem tudom ki állapította meg az árt, mindenesetre szakember nem lehetett, mert a tengeri (morzsolva) és az árpa mindig egy áron állottak, legfeljebb csekély eltérés volt, hol az egyik, hol a másik termény javára. Ezen utóbbi rendelet szerint 60 hold után 180 mm. csöves tengerit kellett beadni. A 100 mázsa buzáért kell 200 mázsa csöves tengerit beadni, összesen 380 mázsát a 60 holdról. A tengeritermés holdanként átlagosan (jól számítva) 15 mázsa volt. Ebből a 900 mázsából a rendes harmados művelés folytán a munkások elvisznek 300 má-

zsát, az állam 380 mázsát, marad tehát a gazdaságnak 220 mm. csöves tengerije. Kérdem a közlelmezési miniszter urat, hogy ez a 220 mázsa tengeri (csövesen) egy ily 300 holdas birtoknak elég-e, mikor csak a cselédnek évi 300 kg. szalonnát kell kimérnie és azt a hizlalás után termelnie, vetőmagot választani, a beszáradást és féregkárt, valamint a sertéseinek telelési takarmányát számítani? Laikus ember is beláthatja, hogy nem megy. Miből fogja a gazda a nagy adókat, a munkabért, a felszerelés javításait fizetni, ha minden termés évek óta így van lefoglalva. Ne csodálkozzék és ne háborodjon fel akkor senki, ha a hus és tejtermék drága, hisz ez az egyedüli termék, amiből a gazda pénzelné tud.

Most jön a rendelet furcsasága. Minden be nem szolgáltatott mázsa buzáért 2000 K büntetést kell fizetni. Tessék azokat, vagy azt büntetni, aki jóvá nem tehető rövidlátás al az első rendeletet ily hézagosan adta ki.

Igy nem lehet többtermelést előmozdítani, hanem az ellenkezőt elérni. Itt a debreceni speciális viszonyokról van szó, melyekre vonatkozólag kérünk alkalmazkodóbb intézkedéseket az illetékes köztől, illetve fórumoktól, mert termelőosztály megnyomorításával mindenki az országot és vele saját magát nyomorítja meg.

Semmi kétség, hogy nehéz a helyzet, mivel egy bizonyos mennyiséget elő kell teremteni, de azt nem lehet egy általános rendelettel elintézni, mivel a termés viszonyok minden vidéken mások és változók. Első sorban azonban szükséges az, hogy a tengeri árat az árpa árához a helyes arányba hozzák.

Piszkay Árpád.

Vállalat a többtermelésre.

Egy új gazdasági érdekképviseleti vállalat alakult Budapesten a birtokosság, valamint a haszonbérletek érdekeinek gyakorlati alapon való képviselésére. A vállalat nem részvénytársasági alapon, hanem Eber Ernő, Toepler Ottó és társai gazdasági üzem- és iparfejlesztő vállalat (központi iroda: Budapest, Széchenyi-u. 1. sz.) cég alatt egyéni társaság keretében létesült és kezdte meg működését. Előnk gyakorlati gazdák vezetik az irányítást.

A vállalat a gazdákat tanácsal, szakvéleménnyel látja el mindenféle ügyekben, eljár érdekükben hatóságoknál, minisztereknek, központoknál, hozzásegíti őket azokhoz az üzemanyagokhoz és iparcikkekhez, melyek az egyszerű gazdálkodáshoz nélkülözhetetlenek. Mező-, erdő- és szőlőgazdasági terményeiknek értékesítését elvállalja, üzemszerveket készít, a belterjes gazdálkodáshoz szükséges tőkét, felszerelést, anyagokat, ellenőrzést rendelkezésükre bocsátja; gazdasági és szőlészeti telepeket, mezőgazdasági és erdei iparüzemeket létesít és támogat; birtokrendezési és parcelázási munkát végez.

Mai gazdasági életünkben ez a vállalat egyike a legéletrevalóbbaknak, olyan mely a nehéz átalakulásban lévő gazdasági életben nagy hiányt pótolni hivatott. Ajánlhatjuk tehát a lehető legnehezebben a gazdaközönség figyelmébe, hogy a termelés fejlődését a gazdaságok általános jóléte érdekében fokozását célzó törekvés a vállalatnak minél sikeresebb lehessen.

Az adó-amnesztia. Az 1920. évi XXIII. t.-c. 111. §-a szerint „ha a jövedelemadónak és vagyonadónak 1920. évi kivetéséhez szükséges és az adózó által beadott vallomásban olyan jövedelem vagy jövedelemrész, illetőleg olyan vagyon vagy vagyonrész foglaltatik, amelyet a vallomás adására kötelezett jövedelemadóra, illetőleg vagyonadóra vonatkozólag a korábbi években adott vallomásából kihagyott, vagy amely külföldön levő vagy külföldre kivitt vagyont vagy vagyonrészt az 1916. évi XXXII. t.-c. 38. §-ában foglalt rendelkezések ellenére annakidején nem jelentett be, az illető mentesül a jövedelemadó, illetőleg vagyonadó törvényekben előírt és az elévülési határidőn belül még érvényesíthető büntetéstől.” Az adóköteles fél az első bekezdésben foglaltak szerint mentesül az elévülési határidőn belül még érvényesíthető büntetéstől abban az esetben is, ha korábbi években adott jövedelem-, illetőleg vagyonadóvallomását a jövedelem- és vagyonadónak 1920. évi kivetéséhez szükséges vallomások beadására kitűzendő határidő előtt megfelelően kiegészíti. Az önkéntes pótlás elmaradása az adóhatóság beavatkozását vonja maga után. Az adócsalás büntetése az 1920. évi XXXII. t.-c. 5. §-a értelmében vétség esetén egy évig terjedő fogház, büntetést pedig három évig terjedő börtön. A szabadságvesztés büntetésen kívül minden esetben kiszabandó pénzbüntetés a veszélyeztetett többszörösség terjedhet. *M. kir. pénzügyigazgatóság.*

Kubikos munkások felvételnek. A debreceni és pällagi utyonalon utépítési munkálatokhoz kubikos munkások kerestetnek. Belépés azonnal. Napibér 80—100 K-ig. Bővebb felvilágosítást a Hatósági Munkaközvetítő ad (Miklós-u. 28. sz. a.)

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELLÉS KÖSA.

Női és férfi kalap megren-
delések és javítások gyorsan
és pontosan készítenek **PIAC-U. 63. SZ.**

Fa-kitermeléshez
szükséges szerszámok: fejsze, keresztfűrész, reszelő, vasék kapható
Sesztina Lajos vasüzletében
Ferencz József-ut 23. sz. alatt.

2443/1920. h. e.

Árverési hirdetmény

A debreceni kir. járásbíróóság 1920. Pk. I. 3491/5. számú megbízása folytán Debrecenben 1920. évi április hó 4. napján eihalt Borosnyay—Staffel Katalin hagyatékához tartozó ingóságok u. m. butorok, ruha- és fehéreneműek, közötté szürke ezüst-róka, boa, hosszú szőrmekabát, teljes babakelengye, háztartási cikkek a leltárbiztos hivatásban (Deák Ferenc-u. 19.) **1. 1920. évi december hó 13. és következő napján mindenkor délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz és vételi illeték fizetés mellett fognak oladatni. Debrecen, 1920 november 11.

Toth Imre,
leltárbiztos.

Napszámosok

felvétetnek „Egyetem
Építkezés” Nagyerdő

TEGDÉS JÁNOS

Női, férfi és katonai egyenruhákat és
elgáns sapkákat jutányosan készít
PÉTERFIA-UTCZA 60. SZÁM.

**Fix fizetés és jutalék
mellett megbízható
üzletszerzők**

keresetnek népbizto-
sítási osztályunkhoz.

Jelenkezések irodánkban Piacz-utca
42. szám naponta 10 és 12 óra közt.

Magyar Országos Biztosító Intézet Készv.-társ.

Árverési hirdetemény.

Debreczen állomás teherárúkiadási raktárhelyiségében a kézbesíthetetlen és fölös árú árverése folyó hó 26-án, délelőtt 9 órakor fog megtartatni. Árverésre kerülnek mezőgazdasági gépek és felszerelések, üres boros és sörös fahordók, vashordó, rönkfák, üres zsákok, butordarabok vegyes árú stb.

Zákány József

fuvarozási vállalata
PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.

Sürgősen eladó!!

Elköltözés miatt Kut-utca 64. számú családi ház, azonnal beköltözhető lakással. Értekezhetni lehet a helyszínen.

KISS FERENCZ néi szabó
Piacz-u. 56.

teljesen munkát jutányos áron készit. Szakszerű munkával. Tisztítást is elfogad. Volt Molnár-cég szabója.

Igazi finom, elsőrendű házilag készített
hentesárúkat

paprikás szalonnát, pácolt és füstölt házi disznósajt, füstölt házi-kolbászt és elsőrendű sertésszirt ajánl

**kereskedőknek,
vendéglátóknak,
bodegásoknak stb.**

Nagy Eszter Kelemen Sándorné (volt rendőrségi hivatalnoknő) hentesáru üzeme.
Debreczen, Veres-utca 9. sz.

Családi ház

Gyöngyvirág-utca két utcára nyíló egyszerűbb ház nagy telekkel köpület c. épületével 2 szoba, konyha, kamra istálló, fűskamra, sertésöl, egész udvar használat azonnali átvételre eladó Dezső L. irodája Maróthy-utca 19.

Magas áron veszek

nyár, tölgy, szil, köris, dió rönkök
kisebb-nagyobb tételekben

Jancsó Testvérek, Bárczi-utca 3

Hrabóczy Zoltán és Társa

Széchenyi-utca 42. szám alatti kétfestő, vegytisztító és fehérneműgözmöső gyára megkezdte üzemét.
Munka átvételi helyiségek.

Főüzlet: Széchenyi-u. 42. Fiók: Csapó-utca 30.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arctörölközők, szappanok, kölni vizek, fésű és kefések a legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Droguerióban Piacz-utca 42.

GEBAUER KAROLY ÉS TÁRSA
TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapított: 1888. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb ki itelig.

TELEP: Homokkert, Híd-utca 8. szám.

MOZGÓ BOC SKAY-TÉR

Ma, vasárnap nov. hó 21-én
Z sugarak

Kitűnő vigjáték 3 felvonás. Gigé Károly a főszereplő

A botrány. Társadalmi dráma 4 felvonásban.
Előadások kezdete délután 3, 5, 7, és 9 órakor.
Pénztárnyitás d. e. 10 órakor. Helyrak Páholy 10 K
Földszint 8 K, I. hely 6 K, II. hely 5 K, III. hely 4 K

Eladó ház

Apafly-utca 4 szobás sarokház, köpület, oszerpítő 8 ablakos utcai front, villany, vízvezeték, nagy udvar. vé-
tel esetén beköltözhető lakásu egyszerű kis családi ház
eladó, Dezső L. irodája Maróthy-utca 19. szám.

Koros Sándor
néi szabó üzletében Piacz-u. 56.
Saját készítésű elegáns férfi
öltönyök kaphatók.

Forgács István
műorás
Bádogos-u.

Házárverési hirdetemény

A debreczeni jótékony nőegylet kezébe került álló Váradi-Szabó-féle Széchenyi-utca 6. sz. házas telek 1920. évi november hó 22-én (húszonkettő) d. u. 3 (három) órakor a nőegylet Péterfia-utca 78. számú árvaházában megtartandó nyilvános szóbeli árverésen örök áron eladatik.

Kikiáltási ár: 760000 korona. Bánatpénzül leteendő az árverelő bizottság kezéhez készpénzben 180000 korona.

Részletes árverési feltételek a kollégiumban a számvivői vagy ügyészi hivatalban megtekinthetők.

Debreczen, 1920. nov. 15.

Dr. Ádor Dániel,
nőegyleti ügyész.

Varga Pál,
nőegyleti ellenőr.

Mindenemű ruhafestés, vegytisztítás, alkalmi ruhák, térfültyők, gyászruhák festése 24 óra alatt készen.

Gallérok, kézelők, térfüligek és fehér neműek tisztítása

5 szám alatt.

Egyház-tér

Hirdetemény

A Földesi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság felszámolásban igazgatósága köz-
hírré teszi, hogy a cég felszámol; egyszersmind felhívja a cég hitelezőit, hogy követeléseiket e hirdetemény harmadik közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítsék.

Kelt Földesen, 1920. nov. 16.

Földesi Gazdasági Takarékpénztár
Részvénytársaság felszámolásban.

Új találmány! Új találmány!

Jó háziasszony Ön? Ha igen akkor vegyen „Diadal”
kémizőgömpöt, mely hóféhére mosása a ruhát és nem szakítja, felényi szappant fogyaszt és csak 25
koronába kerül egy darab Törv. védve. Viszont
eladónak árengedmény! Ügyöndök kereset ek.
Kapható Blattner József cégnél Debreczen, Csapó-u. 1.

Temetkezési vállalat

Tulajdonos: Sztupka Lajos Békégyula.

50 év óta fennáll
nagyarábásu üzlet
felszereléssel eladó.

Eladó ház

Baromvásártér mellett korszerű vendéglő korlátlan ki-
mérésével, 3 szoba, konyha, kamra, pince istálló azonn-
nali beköltözésre esetleg az egész 6 szobás lakás is
átvehető, eladó Dezső L. irodája, Maróthy-utca 19. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Brilliansan
jövédelmző 4 let orszá-
gosan bevezetett szállí-
tási vállalatához 200-300
ezer koronával farsat ke-
res Ajánlatokat „Nagy-
szerű jövédelm” czimen
kiadóra továbbit.

Menekült

fiatalember gazdaságban
járta gazdaságban, nagy
vállalainál alkalmazást
keres Csak ellátásra ref-
lektál. Cím a kiadóban.

TROPAPÍR

fehér irodai és fog-
almi eredeti cso-
magokban kapható
lapunk kiadójában.

Menekült

intelligens nő, ki a ház-
tartás minden ágában jár-
tas, kitűnően főz, néme-
tül, magyarul beszél, ház-
vezetőnőnek ajánlkozik
vidékre jobb uri csa ad-
hoz. Cím a kiadóh.vatal-
ban.

Melegágyi

ablakok és üvegek el-
adók Károly Ferencz Jó-
zsef-ut 52.

Rikancsok

felvételnek fix fize-
téssel és jutalékkal
lapunk kiadóh.vatalában

Vagonlakó

menekült hadlővegy, sa-
ját üzletet volt, házve-
zőnőnek, gazdaszónyok
vagy percentes kimerőnek
ajánlkozik vidékre is —
Ajánlatokat a kiadóra
kérek „Özvegy” czimen.

Elegáns

két szobás lakást keresek
Cím Konya Gizella bősönő
Csokonai színház.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára
Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Eladó szőlő

Vágóhid mellett 1600 négyzetözl szőlő, gyümölcsös és
vereményes körül lugassal, oszerpés köpület, 1 szoba,
konyha, veranda, pince szűrti felszerelésű azonnali
átvételre eladó, Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Mézet

a legmagasabb napi áron vásárol az Orszá-
gos Magyar Méhészeti Egyesület Vezetőképvise-
lete Budap st. IX. ker. Bakáts-utca 8. szám

„Nemzeti Hitelintézet” betétel után

4% -ot

fizet. (Piacz-utca 5. sz.)
(Alaptőke: 120 millió.)